

Nr 31.

Av herr **Lindén m. fl.**, om särskilda arvoden åt bevakningspersonalen vid kronohäktet i Västervik.

I skrivelse den 14 september 1937 har fångvårdsstyrelsen avgivit förslag till anslagsäskanden för fångvården för budgetåret 1938/1939 och därvid bl. a. på hemställan av lokalavdelningen nr 36 av Sveriges fångvårdsmannaförbund föreslagit, att samtliga bevakningstjänstemän vid centralfängelset i Norrköping måtte komma i åtnjutande av det tilläggsarvode av 50 öre för dag, som utanordnades åt befattningshavare vid de fasta paviljongerna vid statens sinnessjukhus, medan däremot en liknande hemställan från lokalavdelningen nr 31 i Västervik enligt fångvårdsstyrelsens mening icke borde föranleda någon åtgärd, åtminstone för närvarande. Allmänna civilförvaltningens lönenämnd föreslog, att bevakningstjänstemännen vid Norrköpingsfängelset skulle beredas ett lönetillägg beräknat efter 120 kronor pr år och detta förslag förordas av departementschefen till genomförande.

Det synes emellertid undertecknade, som om bevakningspersonalen vid kronohäktet i Västervik kunde åberopa fullgoda skäl för ett liknande lönetillägg. Fångvårdsstyrelsen har visserligen erinrat om, att den i enlighet med av Kungl. Maj:t lämnat uppdrag för närvarande utredde frågan om uppförande av ny sinnessjukavdelning, avsedd att ersätta vissa nu befintliga, och omnämnt, att ändring vidtagits i vissa delar av sinnessjuklagen, åsyftande att straffriförklarade snabbare än hittills skulle kunna överföras till sinnessjukhus, allt omständigheter, varigenom en kommande tids bättre arbetsförhållanden uppenbarligen enligt fångvårdsstyrelsens mening borde lägga hinder i vägen för en skälig kompensation för synnerligen påfrestande tjänstgöring just nu. Vi hysa i motsats härtill den uppfattningen, att denna personal, intill dess bättre tjänstgöringsförhållanden förefunnes, borde komma i åtnjutande av samma särskilda arvode som Norrköpingsfängelsets bevakningstjänstemän.

Klientelet är i stort sett likartat. En stor del av de i Norrköping förvarade har längre eller kortare tid vårdats å Västerviks kronohäkte. Vid dettas sjukavdelning ha vårdats och vårdas allt fortfarande åtskilliga av vårt lands mest svårskötta fångar, och överfall och försök till överfall äro icke ovanliga. Det av fångvårdsstyrelsen åberopade förhållandet, att de straffriförklarade numera skola snabbare än tidigare överflyttas till sjukhus, förbättrar i det stora hela ej tjänstgöringsförhållandena. Man torde nämligen icke kunna förbise det faktum, att det är lättare att sköta anstaltsvana patienter än nyintagna. Å Västerviks sjukavdelning har under år 1937 verkställts 96 rättspsykiatriska undersökningar. Dessa undersökningsfångar skola noga övervakas och observeras.

I ett uttalande till Västerviks-Tidningen den 9 augusti 1929 anförde byråchefen i fångvårdsstyrelsen E. Wijkmark bl. a. följande:

»Ännu ha vi ej beslutat, att det skall bli västervikshäktet, som får taga hand om dessa synnerligen svårhanterliga fångar. Men riktigt är, att vi i första hand tänkt oss möjligheten av en förflyttning dit . . . Västervikspersonalen har alltid visat sig ha stor förmåga att sköta svårhanterliga fångar och är värd allt beröm. Jag förstår såväl personalens synpunkter, då den nu tycker att bördan ser ut att bli alltför tung. Men det är ju alltid så, att den, som är duktig och skötsam, får finna sig i att få extra ansvar och arbete. *En tröst, och en rätt stor sådan, ligger dock i det förtroende och den uppskattning, som ett dylikt påbördande innebär . . .* Det är sant, att det här ej gäller småsaker. Tvärtom höra de fångar, som komma att överflyttas till Västervik, till de mest svårhanterliga inom hela fångvården . . . Jag medger, att västervikspersonalen haft det besvärligt under långa tider. Sinnessjukavdelningen har sedan en längre tid varit överbelagd.»

Byråchefen Wijkmark förklarade vidare, att fångvårdsstyrelsen givetvis så mycket som möjligt skulle söka lätta bördan för personalen och tillade: »Vi komma på allt sätt att visa den erkänsla, styrelsen hyser för denna genompräktiga personals utomordentliga prestationer.»

Byråchefen Wijkmarks uttalande bör starkt ge vid handen det berättigade i anslagskravet. För ytterligare komplettering av skildringen av västervikspersonalens arbetsförhållanden bilägges emellertid en till fångvårdsstyrelsen ställd skrivelse, till vilken är fogad ett uttalande av föreståndaren vid kronohäktet.

Därest bevakningspersonalen vid Västerviks kronohäkte skulle tillerkännas ett lönetillägg av samma storlek, som av fångvårdsstyrelsen föreslagits för personalen vid centralfängelset i Norrköping, 180 kronor för varje befattningshavare, bleve kostnaden något över 3 000 kronor. Beräknas kostnaden enligt av Kungl. Maj:t förordade grunder innebär ett bifall till västervikspersonalens framställning en kostnadsökning av endast något över 2 000 kronor om året, så länge ett sådant lönetillägg anses böra utgå.

Med stöd av vad som sålunda anförts få undertecknade hemställa,

att riksdagen ville besluta tillerkänna bevakningspersonalen vid kronohäktet i Västervik ett särskilt arvode utöver lönen, beräknat efter 180 kronor för år eller eljest efter de grunder, som kunna komma att bli gällande för särskilda arvoden åt bevakningspersonalen vid den till Norrköpingsfängelset förlagda vårdanstalten för förminskat tillräkneliga förbrytare.

Stockholm den 17 januari 1938.

Lars V. Lindén.

Alfr. Werner.

Emil Gustafson.

i Hultsfred.

Avskrift.

Västervik den 16/1 38.

Herr Riksdagsman Lars V. Lindén.

Här får jag upplysningsvis meddela, att här (Västerviks kronohäkte) finnas 19 stycken befattningshavare, som äro placerade i lönegraderna 1—10:

En uppsyningsman i lönegrad 10.

Sjutton (17) vaktkonstaplar i lönegrad 6.

En vaktfru i lönegrad 1.

David Gustafsson,
uppsyningsman.

Till Kungl. Fångvårdsstyrelsen.

Med anledning av Kungl. fångvårdsst. riksdagspetita innehållande förslag till löneförstärkning för vissa befattningshavare inom verket, har detta vållat en rättmätig harm för avd. 31 av S. F. F. medlemmar.

Vi ha under 24 års tid ständigt arbetat under så prekära omständigheter att vi ovillkorligen borde vara berättigade till liknande uppmuntran.

Man kan med fog säga, att vi haft det svåraste klientel inom fångvården, vilket bevisas av att från Västervik utgått cirka en tredjedel av den beläggning, som kommit de fasta paviljongerna till del. Så ock ha vi från Norrköping fått en stor del svårhanterliga fångar och därtill kommer att den stora överbeläggning som ständigt kommit denna anstalt till del, har gjort arbetet i högsta grad betungande.

På grund härav få vi härmed anhålla att komma i åtnjutande av den löneförstärkning, som är föreslagen för personalen å vårdanstalten i Norrköping.

Kronohäktet i Västervik den 30 oktober 1937.

Av författarna till ovanstående skrivelse har undertecknad anmodats yttra sig angående det berättigade i härvarande bevakningspersonals framställning, »att komma i åtnjutande av den löneförstärkning, som är föreslagen för personalen vid vårdanstalten i Norrköping».

Med anledning härav får jag — såsom min personliga uppfattning rörande detta spörsmål meddela — att någon tvekan ifråga om det berättigade i denna deras framställning icke förefinnes.

Såsom skäl för denna min uppfattning får jag vördsamt anföra:

Såväl förvaringsanstalten i Norrköping som de s. k. »Fasta paviljongerna» i Säter och Västervik erhålla till stor del sitt klientel från härvarande anstalt. Denna omständighet talar också för, att tjänstgöringsförhållandena å denna och de nämnda anstalterna torde få betraktas såsom tämligen likartade, vartill kommer, att ifråga om Norrköpingsanstalten denna allt ifrån dess

början hittransporterat — så långt platsförhållandena medgivit — de mest svårhanterliga och besvärliga internerna. Den omständigheten, att vi å denna anstalt — när mer eller mindre svårhanterliga sinnessjuka konspirerat och vållat vederbörande svårigheter å övriga fångvårdens sinnessjukavdelningar — nödgats bereda plats eventuellt genom utbyte av någon eller några mera lättskötta sådana sjuka, har även bidragit till att försvåra tjänstgöringen här.

Det synes mig därför berättigat, att personalens ovannämnda framställning blir beaktad.

Kronohäktet i Västervik den 30 oktober 1937.

P. Lenhov.
föreståndare.